

☉ *Wie herkent deze molens uit de verzameling van Jan Mulder uit Alphen aan den Rijn?
Zijn collectie werd onlangs overgedragen aan Stichting Levende Molens.*

Molencatalogus nr. 145

~ oktober - november - december 2024 ~

Onze driemaandelijks catalogus is gratis voor belangstellenden en wordt digitaal verspreid.

Stichting Levende Molens - centrum voor molinologie

Ingeschreven in het stichtingenregister van de K.v.K. te Breda onder nummer 41104691

**Mahlerlaan 12
4702 KK Roosendaal**

Website: <https://www.molencentrum.nl>

E-mail: info@molencentrum.nl

Telefoon: (06) – 44 61 84 70

Vanuit het buitenland: +31 – 6 44 61 84 70

Hondenmolens in de lage landen

In 1999 verscheen een eerste, bescheiden studie over dit onderwerp, samengesteld door Jan Delcour. Het is al vele jaren uitverkocht. Hoewel... in onze webshop vind je nog de allerlaatste (gloednieuwe) exemplaren!

Na vijftientig jaar zijn er zoveel nieuwe gegevens en afbeeldingen beschikbaar gekomen, dat we hebben besloten tot de heruitgave van dit unieke standaardwerk. Naar verwachting zal het volumineuze boek over enkele weken beschikbaar komen.

Slechts weinig mensen weten wat een hondenmolen is. Toch waren er honderd jaar geleden nog duizenden exemplaren in bedrijf, zowel in Nederland als in België. Ze werden gebruikt om te karnen, maar ook om water op te pompen, een lintzaag of een blaasbalg aan te drijven et cetera. In het eerste deel worden de geschiedenis, de functies, de constructie en allerlei andere aspecten van dit primitieve werktuig behandeld.

Deel 2 omvat een inventaris van alle bestaande en verdwenen hondenmolens (voor zover er afbeeldingen van bestaan) in Nederland, België en Noord-Frankrijk.

- Auteurs: Jan Delcour en John Verpaalen
- Formaat: A4 (21x29,5 cm)
- Full colour
- Ingebonden, hardcover
- Aantal pagina's: 312
- Aantal afbeeldingen: 330 waarvan een groot deel nooit eerder gepubliceerd werd
- Beperkte oplage

- Bestelnummer: 4076.
Prijs: € 39,95 (bij afhalen) of € 47,50 (per post)

De Opwettense watermolen door Piet-Hein van Halder (2021)

Prachtige foto's, sfeervolle tekeningen, duidelijke uitleg met schema's en een verhelderende tijdlijn. 'De Opwettense Watermolen' van Piet-Hein van Halder is een bijzonder boek.

De auteur woonde de eerste dertig jaar van zijn leven vlakbij de Genneper watermolen in Eindhoven en zijn oma maalde in de Keersopper molen in Riethoven. Logisch dat hij de interesse voor watermolens met de papelepel meekreeg.

Na het boek Watermolens in Noord-Brabant, vroeger en nu (2010), waarin de 83 Noord-Brabantse watermolens – de meeste daarvan al lang verdwenen – worden beschreven, is er nu een tweede boek dat slechts één molen als onderwerp heeft: de watermolen van Opwetten. Deze dubbelmolen en zijn omgeving worden in detail in beeld gebracht en het boek bevat ook een historisch overzicht van gebeurtenissen, eigenaars en molenaars.

Het is een prachtig boek geworden dankzij een inspirerende opmaak van bureau 4PR realisation uit Nuenen. In molentijdschriften en dagbladen hebben dan ook hele gunstige recensies gestaan. Kortom: een mooi boek voor een betaalbare prijs.

- Bestelnummer: 4077. Prijs: € 25,--

Zomernummer 2024 Vlaamse Molens

Het jongste nummer van dit grootste Vlaamse molentijdschrift biedt weer een gevarieerd aanbod aan interessante artikelen over molens in binnen- en buitenland. We noemen er een paar: De Puttenbergmolen van Betekom, de lotgevallen van de molen Risseeuw in Groede (Zeeland), De molenlandschappen van Jaak van Wijck (kunstschilder), De Meestersmolen feestelijk ingedraaid (Oostvleteren), Vrouwen aan de meelgoot (Sandra Blom, Ertvelde) en Pletsteen teruggevonden van Bontes Stampkot in Boezinge.

Het nummer telt 40 pagina's op A4 formaat, is volledig in kleurendruk en royaal geïllustreerd. Met ingang van de jaargang 2024 is de abonnementsprijs verhoogd. Dit geldt ook voor losse nummers.

- Bestelnummer: 4078. Prijs: € 8,--

Molen van Hoeke in detail (2024)

De titel van dit uiterst fraai uitgegeven boekje is enigszins misleidend omdat de stenen grondzeiler van Hoeke niet de enige molen is aan de lezer wordt voorgesteld. Ook de fraai gerestaureerde watermolen van de Abdij van Herkenrode (Limburg) komt uitvoerig aan bod. Het boek is een hommage aan Filip Devoldere, die sinds de jaren '80 van de vorige eeuw vrijwillig molenaar was op de molen van Hoeke. Hij deed dat met enorm veel passie en overleed helaas op veel te jonge leeftijd na een slepende ziekte op 5 mei 2023. Zijn portret is voorin deze uitgave dan ook prominent afgebeeld.

Zoals gezegd wordt ook aan de Abdijmolen in Herkenrode veel aandacht besteed in woord en beeld. Andere onderwerpen die aan bod komen zijn: Molens in Vlaanderen, de molens van het Zwin, vijf generaties molenaars aan het woord en bakker Kristof Van Haecke die zich door de molen van Hoeke liet inspireren. De illustraties in deze uitgave – vrijwel allemaal in kleur – zijn van een uitzonderlijk hoog niveau. We willen dit boekwerk met z'n gevarieerde inhoud dan ook van harte bij iedere molenvriend aanbevelen. De uitgave is een initiatief van de Vlaamse Erfgoedvereniging Herita. Meerdere auteurs hebben eraan meegewerkt, zoals Alain Goublomme, Walter Van den Branden en Lieven Denewet.

- Bestelnummer: 4079. Prijs: € 18,--

Die Mühlen im Stadtkreis Stuttgart. Band 6 – Teil 1 und 2 (Remshalden, 2014)

Liefhebbers van watermolens komen ruimschoots aan hun trekken bij deze twee boeken van de *Mühlenatlas Baden-Württemberg*. Ze horen bij elkaar en kunnen dus niet afzonderlijk worden besteld. Deel 1 omvat de illustraties en telt 168 pagina's. Het zijn er zo'n tweehonderd, waaronder foto's, oude prentkaarten, plattegronden, tekeningen enz.

De afbeeldingen zijn gedeeltelijk in kleur. Deel 2 is de feitelijke inventaris die bestaat uit 288 pagina's zonder afbeeldingen. Hier worden vermeld: de geschiedenis van iedere molen, een korte beschrijving van het gebouw en de huidige toestand. (naar de situatie van 2014)

Deze boeken, samengesteld door Achim Bonenschäfer, zijn eerder aangeboden in onze Molencatalogus nr. 141, maar waren snel uitverkocht waardoor we sommigen moesten teleurstellen. Gelukkig hebben we toch nog enkele setjes kunnen bemachtigen.

- Bestelnummer: 4012. Prijs: € 25,-- voor de beide delen. (**)

Kerst- en Nieuwjaarskaarten

Traditiegetrouw bieden we enkele weken voor de decembermaand een molengerelateerde Kerst- en Nieuwjaarskaart aan. Deze keer kozen we voor een kaart die is uitgegeven door fotograaf Arnold Voordewind, bekend van Natuurlijkefoto.nl.

Afgebeeld zijn drie achtkante poldermolens aan de Overwaard te Kinderdijk (Zuid-Holland) die in winterse sfeer zijn vastgelegd. Daarboven de wens: "Prettige feestdagen en een gelukkig nieuwjaar!" De kaart is uitvouwbaar. De binnenzijde is blanco en biedt dus volop ruimte voor een eventuele persoonlijke tekst. Het formaat van de kaart is A6 (10,5x14,8 cm) en een witte envelop is inbegrepen bij de prijs.

- Bestelnummer: 4080. Prijs: € 1,25. Per tien stuks: € 9,95.

Prentkaartenserie (in kleur, tenzij anders vermeld)

Onze stichting heeft een reeks van tien ansichtkaarten uitgegeven die hondenmolens als thema hebben. Deze kaarten hebben een gelimiteerde oplage, want zijn in eerste instantie bedoeld voor de voorintekenaars van het boek 'Hondenmolens in de Lage Landen' die deze serie gratis erbij krijgen. Er is echter nog een kleine restvoorraad die we aan de overige belangstellenden – met name verzamelaars van molenkaarten - te koop willen aanbieden.

De volgende molens zijn afgebeeld:

- **Arnhem** (Gelderland) – hondenmolen met karnton in het Ned. Openluchtmuseum, overgebracht uit Beltrum en opgesteld in een boerderij uit Varik (↓);
- **Ferwoude** (Fryslân) – in een boerderij uit 1849, annex timmermanswerkplaats, is een hondenmolen te vinden: de enige die we in Friesland wisten te traceren (↔);
- **Nieuwveen** (Zuid-Holland) – deze hondenmolen werd in 2023 gereconstrueerd met het originele wiel dat oorspronkelijk in Uitgeest heeft gestaan (↔);
- **Nijverdal** (Overijssel) – een zwart-wit kaart van een verdwenen hondenmolen die nog tijdens de Tweede Wereldoorlog in bedrijf was (↔);
- **Aalbeke** (West-Vlaanderen) – de hondenmolen van de Schorrebeekhoeve in 1908. Het rad is omstreeks 1929 verdwenen. Zwart-wit kaart (↔);
- **Lahamaide** (Henegouwen) – het tredrad van de *Ferme Miclotte*, enkele jaren voor de overbrenging naar het Zuivelmuseum te Uitkerke bij Blankenberge (↔);
- **Moortsele** (West-Vlaanderen) – de Oosthoeve te Waterdamhoek tijdens 1914-1918. Duitse soldaten poseren voor de verdwenen hondenmolen. Zwart-wit kaart (↔);
- **Nieuwkerke** (West-Vlaanderen) – deze hondenmolen werd volledig nieuw gebouwd in 2021 door Raymond Six voor demonstratiedoeleinden (↔);
- **Cassel (Nord)** – de hondenmolen achter het historische *Landshuys*, nog juist op tijd vastgelegd in mei 1992 tijdens de afbraak... Zwart-wit opname (↔);
- **Bourg-Fidèle (Ardennes)** – de hondenmolen in het museum *Au Sable de Forge*. Het rad is een reconstructie van een wiel dat gebruikt werd door een nagelmaker ofwel *cloutier*. (↔)

- Bestelnummer: 4081. Prijs voor een volledige set (10 kaarten): € 7,75.
Afzonderlijke kaarten kosten € 1,--.
Gratis voor de voorintekenaars op het boek 'Hondenmolens in de Lage Landen'.

Losse prentkaarten (in kleur)

Nieuwe prentkaarten, uitgegeven door Arnold Voordewind (Natuurlijkefoto.nl):

4082. **Franeker (Fr.)** – Molen Arkens. Deze kleine poldermolen van het type spinnenkop heeft een achzijdige ondertoren. De molen is in werking gefotografeerd. De kleppen van de zelfwichting zijn gesloten. Twee einden zijn zogeheten dwarsgetuigde vlinderwieken, een grote zeldzaamheid in Nederland. (↔)
4083. **Sloten (Fr.)** – Achtkante stellingmolen De Kaai, in werking met volle zeilen terwijl een bootje voorbij vaart. Zicht op de staartzijde. (↔)
4084. **Wommels (Fr.)** – Achtkante poldermolen van de Aylvapolder, op beiden roeden uitgerust met zelfwichting. Op de voorgrond bloeit het koolzaad uitbundig. (↔)
4085. **Haarlem (N.H.)** – Een ongelooflijk mooie kaart van stellingmolen De Adriaan in de avondschemering, terwijl de lichtjes van de omliggende huizen zich spiegelen in het water. Deze molen werd in het millenniumjaar gereconstrueerd op de plek waar de voorganger in 1932 door brand werd verwoest. (↔)
4086. **Leiden (Z.H.)** – Standerdmolen De Put en de Rembrandtbrug. Ook deze opname is bij avondschemering gemaakt en is bijzonder sfeervol. (↔)
4087. **Rotterdam (Z.H.)** – De twee snuifmolens aan de Kralingse Plas, allebei achtkante stellingmolens. De Ster werd in 1968 herbouwd nadat de voorganger afbrandde in 1962. De Lelie dateert van 1840 en werd in 1970 ingrijpend gerestaureerd. (↔)
4088. **Middelburg (Zld.)** – Stenen stellingmolen De Seismolen, gedeeltelijk opgezeild. Op de voorgrond vaart een kano voorbij. (↑)
4089. **Vlissingen (Zld.)** – Stenen stellingmolen De Oranjemolen na de dijkverhoging met een mooie wolkenlucht. (↑)

- Al deze kaarten kosten € 1,- per stuk. Voor de hele reeks kunnen we slechts een kleine korting toestaan. Dan is de prijs € 7,50 voor acht kaarten.

Nieuwe prentkaarten van wind- en watermolens, uitgegeven door Sef Oxley

De nummers corresponderen met de nummering op de achterzijde van de kaarten.

Bij sommige kaarten is ook op de keerzijde een foto te zien, maar dan in zwart-wit.

Deze keer is gekozen voor een minimale tekst op de achterkant.

296. **Woerdense Verlaat (Z.H.)** – De Westveense Molen is een wippoldermolen en een landschappelijk pareltje. (↑)
297. **Loil (Gld.)** – Stenen beltmolen De Korenbloem met het wieksysteem Ten Have op de binnenroede. (↔)
298. **Stramproy (Limb.)** – Standerdmolen Sint Jan in werking met volle zeilen. (↑)
299. **Nigtevecht (Utr.)** – De fraai gelegen achtkante poldermolen Garstenmolen. (↔)
300. **Borkel (N.Br.)** – Stenen beltmolen met een verdekkerd gevluht. (↑)
301. **Elst (Utr.)** – Korenmolen 't Wissel zonder gevluht. Deze stenen grondzeiler wordt momenteel gerestaureerd. (↑)
302. **Weert-Keent (Limb.)** – Stenen beltmolen Sint Anna. (↑)
303. **Kessel (Limb.)** – Standerdmolen met gesloten voet, Sint Anthoniusmolen. (↔)
304. **Vledder (Dr.)** – Naamloze achtkante stellingmolen, ingericht als woning. (↑)

305. **Laren (N.H.)** – Achtkante grondzeiler De Korenmolen, een binnenkruier, (↑)
306. **Vreeland (Utr.)** – Achtkante grondzeiler en poldermolen, de Hoekermolen. (↔)
307. **Elsloo (Fr.)** – Tjasker Vesuvius, gebouwd in 1978. (↔)
308. **Wageningen (Gld.)** – Stenen stellingmolen De Vlijt met één roede, waarop sinds 2023 Ten Have kleppen zijn gemonteerd, in combinatie met Van Bussel stroomlijn. (↑)
309. **Nijetrijne (Fr.)** – Achtkante grondzeiler en poldermolen De Rietvink. (↔)
310. **Zevenhoven (Z.H.)** – De Noordsche Wip. Van deze voormalige wippoldermolen is na 1924 alleen de ondertoren bewaard gebleven. (↔)
311. **Abcoude (Utr.)** – Achtkante stenen onderbouw van poldermolen De Waard die in 1922 werd onttakeld. Het restant is tot woning gerenoveerd. (↑)
312. **Nes aan de Amstel / Zwaluwenbuurt (N.H.)** – Achtkante onderbouw van De Parel, de voormalige poldermolen van de Bovenkerkerpolder die nu als woning dient. (↔)
313. **Zoeterwoude (Z.H.)** – Achtkante romp van de Westbroekmolen, onttakeld in 1932. Deze voormalige poldermolen wordt tegenwoordig bewoond. (↔)
314. **Zoetermeer (Z.H.)** – Achtzijdig afgeknot restant van de Ondermolen van de polder Palenstein. Ook deze stomp dient nu als woning. (↔)
315. **Munnikeburen (Fr.)** – Restant van de windmotor van de Grootte Veenpolder. Deze is omgewaaid in 1983. Een restauratie wordt voorbereid. (↔)
316. **Veenhuizen (Dr.)** – Molen van de Rijkswerkinrichting waarvan alleen de achtkante stenen onderbouw bewaard bleef na een blikseminslag in 1918. (↔)
317. **Nijverdal (Ov.)** – Achtkante stenen onderbouw van de Noetseler Molen. In 1925 werd deze achtkante bergkorenmolen onttakeld. (↑)
318. **Eindhoven (N.Br.)** – de Collse Watermolen. Deze dubbelmolen op de Kleine Dommel is zowel graan- als oliemolen. (↑)
319. **Spaubeek (Limb.)** – De Sint-Jansmolen is een watermolen met bovenslagrad op de Geleenbeek die helaas van het water werd afgesneden. (↔)
320. **Elsloo (Limb.)** – De Kasteelmolen of Slakmolen, een maalvaardige korenwatermolen met bovenslagrad. (↔)
321. **Renkum (Gld.)** – Quadenoordse Molen. Deze watermolen is in 1864 afgebrand maar werd in 2021 maalvaardig herbouwd en uitgerust met een bovenslagrad. (↔)
322. **Mechelen (Limb.)** – De Bovenste Molen is een watermolen op de Geul die met een groot middenslagrad is uitgerust. (↔)
323. **Velp (Gld.)** – Van Lennepsmolen op de Rozendaalse Beek, uitgerust met een houten bovenslagrad maar tegenwoordig ingericht als restaurant. (↔)
324. **Stein (Limb.)** – De watermolen van Keerend op de Putbeek is al sinds ca.1900 buiten gebruik. Rad en maalinrichting werden verwijderd en wellicht verdween ook de molen. Het afgebeelde gebouw is mogelijk de molenaarswoning. (↔)
325. **Oostrum (Limb.)** – De Oostrumse Molen of Campsmolen is een watermolen die in 1917 werd stilgelegd. Alleen het gebouw bestaat nog. (↔)
326. **Stein (Limb.)** – De Korenmolen van Worms is een wit gebouw, waar voorheen op de binnenplaats een rosmolen stond. (↔)
327. **Boorseem (Belg. Limb.)** – Stenen bergmolen De Stormvogel in de steigers tijdens de restauratie die momenteel in uitvoering is. (↑)
328. **Alken (Belg. Limb.)** – De Dorpsmolen is een turbinewatermolen op de Herk. (↔)
329. **Stevoort (Belg. Limb.)** – Nog een Dorpsmolen op de Herk, maar dan met een overdekt onderslagrad. (↔)
330. **Viersen (Nordrhein-Westfalen)** – De Bongartzmühle is een watermolen die al in 1246 wordt vermeld. Omstreeks 2000 werd een nieuw onderslagrad geplaatst. (↔)

- Bestelnummer: 4090.
 Prijs voor de complete serie (35 kaarten): € 25,--
 Alleen de watermolens, inclusief restanten (11 kaarten): € 9,--
 Alleen de windmolens, inclusief restanten (23 kaarten): € 17,50
 Losse kaarten: € 1,-- per stuk.

Filatelie

Fraaie prior postzegel voor internationaal postverkeer, uitgegeven door Arnold Voordewind (Natuurlijkefoto.nl) in samenwerking met Post.NL.

Afgebeeld is de spinnenkop te Akkrum die vorige keer als Ansichtkaart is aangeboden.

- Bestelnummer: 4091. Prijs: € 2,50 (losse zegel) of € 12,50 (compleet velletje)

Stichting Levende Molens heeft een rekening bij de ABN-AMRO bank:
 IBAN ► NL46 ABNA 0100 7092 06 ten name van Stichting Levende Molens
 BIC ► ABNANL2A

We hanteren in deze catalogus de volgende symbolen:

- (*) = voorraad beperkt
- (**) = voorraad zeer beperkt, reserveren wordt aanbevolen
- (↑) = staande opname
- (↔) = liggende opname

